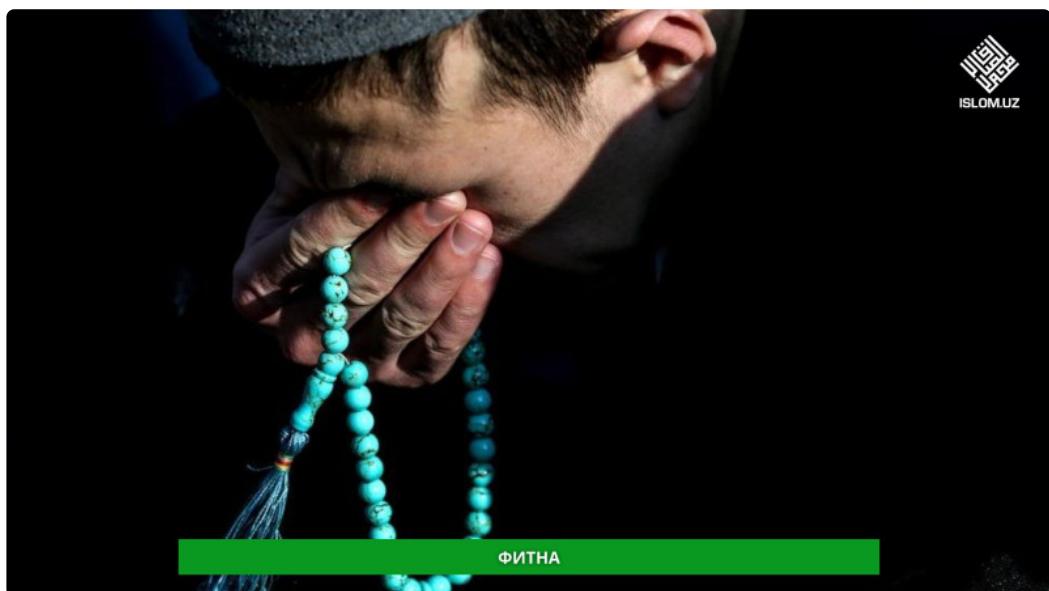

Фитна

17:04 / 10 январь 1182

Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади:

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاصَّةً مِنْكُمْ ظَلَمُوا الَّذِينَ تُصَبِّئُنَّ لَا فِتْنَةَ وَأَتَّقُوا

الْعِقَابِ شَدِيدُ اللَّهِ أَبْرَقَ وَأَعْلَمُوا ٢٥

«Сизлардан зулм қилғанларнинг ўзигагина етмайдиган фитнадан сақланинглар. Билингки, Аллоҳнинг иқоби шиддатлидир» (Анфол сураси, 25-оят).

Ушбу ояти каримадаги «фитна» сўзи бошқа оятлардаги каби, синов ва бало маъноларини англатади. Қайси бир жамоада золимлар зулм қилиб, бошқалар қараб турса, ҳамма – зулм қилғанлар ҳам, қараб турғанлар ҳам баробар балога гирифтор бўладилар.

«Зулм» деганда фақат бир шахснинг иккинчи шахсга тажовуз қилиши англашмайди. Бу сўзнинг маъно қамрови кенг бўлиб, унинг ичига барча ноҳақликлар, гуноҳлар ҳам кириб кетади. Хусусан, динни тарк этиш, Аллоҳнинг амрига юрмаслик ҳам катта зулм ҳисобланади. Қайси бир жамиятда ана шундай зулмлар содир этилса, ўша жамиятнинг барча аъзолари – зулм ишларни қилганлар ҳам, уларга бефарқ қараб турганлар ҳам биргаликда фитнага – оммавий бало-офатга гирифтор бўладилар.

Шунинг учун ҳам Аллоҳ таоло Ўзига иймон келтирган бандаларини бундан огоҳлантириб, ушбу хитобни қилмоқда:

«Сизлардан зулм қилғанларнинг ўзигагина етмайдиган фитнадан сақланинглар».

Яна Аллоҳ таоло зулм қилаётганлар ва уларга жим қараб турғанларга қараты «...**билингки, Аллоҳнинг иқоби шиддатлидир**», демоқда.

Албатта, зулмга қарши курашиш осон әмас. Лекин мусулмон одам қиийинчиликтар олдида түшкунликка түшмаслиги керак. Ихлос билан ҳаракат қылса, Аллоҳнинг Ўзи ёрдам беради.

يَضَرِّ شَحْجَتْنَبَ بَنْيَزْنَع
طَقْيَتْسَا بَتَلْأَقَ آهْنَعْ هَلْلَا
هَيَلَعْ هَلْلَا يَلَصْ يَبَنْلَا
وُهْجَ وَأَرْمَحْ مَمْوَنْلَا نَمَ مَلَسَ وَ
هَلْيَ وَهَلْلَا إِلَهَلْ إِلَلْ « يَلْوُقَي
بَرَتْقَلْ دَقَّرَشْ نَمَ بَرْغَلَل

جُوْجْأِيْ مَدْرُنْ مَوْيِلْ اَحْتُف
 دَقَعَ و «دَهْ لْتِمَ حُوْجْأَمَ و
 ئَامْ وَأَنْ يَعْسَتْ نَأِيْ فُسْسَ.
 اَنْ يَفَوْكِلْهَنْ اَلْيِق
 اَذِيْ مَعَنْ » لَاقَ نَوْحَلْ اَصَلَا
 بَعْرَلْ اُهَارَرْ ». تَبَخْلَرْ كَرْتَكْ

Зайнаб бинти Жаҳш розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Набий алайҳиссалом уйқудан юзлари қизарган ҳолда уйғониб, «Лаа илааҳа иллаллоҳ! Яқинлашиб келаётган ёмонликдан арабларнинг ҳолига вой! Бугун яъжуж-маъжужнинг түғонидан мана бунча очилди», дедилар. – Сүфён қўлини букиб, тўқсон ёки юз қилиб кўрсатди – **«Ичимизда солиҳлар туриб, ҳалок бўламизми?»** дейишган эди, у зот: **«Ха, агар фисқу фужур кўпайса», дедилар».**

Тўртовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Одамлар орасида фисқу фасод кенг тарқалса, ораларида солиҳ кишилар бор бўлса ҳам, Аллоҳ таоло уларни ҳалокатга дучор қилар экан. Шунинг учун кўпчилик бўлиб фисқу фасодга қарши туриш лозим.

نَعْلَمْ سَرَضَيْلِ اَنْ عُلْوَسَرَ طَقْيَسْ اَتَلْأَق

Умму Салама розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Бир куни Расулуллоҳ алайҳиссалом кечаси чўчиб уйғондилар, сўнг «Субҳаналлоҳ! Аллоҳ қандай хазиналар нозил қилди! Қандай фитналар нозил қилинди! Ҳужра соҳибаларини ким уйғотади? Бу дунёда не-не кийимлилар борки, кўпи охиратда яланғочдир!» дедилар».

Бухорий ва Термизий ривоят қилғанлар.

Шарх: Пайғамбар алайҳиссаломга келажакда содир бўладиган баъзи ишлар, фитна ва бошқа ҳодисалар билдириб турилган. Бу сафар ҳам у зот уйқудан чўчиб уйғониб, ана шундай хабарлардан бир нечасини айтгандар:

«Аллоҳ қандай хазиналар нозил қилди!»

Бу ерда келажакда мусулмонларнинг қўлига ўлжа бўлиб тушадиган, жумладан, Форс ва Рум империяларидан тушадиган хазиналар ҳақида сўз кетмоқда.

«Қандай фитналар нозил қилинди!»

Бу ерда асосан мусулмонлар орасида бўладиган, ҳазрати Усмонга қарши қўзғалган фитнадан бошланадиган фитналар ҳақида сўз кетмоқда.

«Хужра соҳибаларини ким уйғотади?»

Бу ерда Пайғамбар алайҳиссаломнинг завжай мutoҳҳаралари назарда тутилган.

«Бу дунёда не-не кийимлилар борки, кўпи охиратда яланғочдир».

Бу дунёда бой-бадавлат бўлиб, турли-туман қимматбаҳо ва чиройли кийимлар кийиб ўтганлар у дунёда гуноҳлари ва айблари туфайли аҳли маҳшар олдида шармандали равишда яланғоч бўлиб қоладилар. Ҳар бир мўмин banda бу улкан ҳақиқатдан огоҳ бўлмоғи лозим.

أَنْعُلَمْ لِي صَرَّةَ شَيْءٍ
هَلْ لِوْسَرَ ثَبَعْ : تَلَاقِ
يَفَمْلَسْ وَهَلْ يَلْعُلَلِي
هَلْ أَقَفْ هَلْ أَسَفْ مَأْنَمْ
يَتْمِمْ نَمْ مَأْسَانْ شِنْ بَجَعْ لَا
نَمْ لُجَرَبَ تْيَبْ لَا هَذَهْ نَوْمُؤْيِ

تْيَبْلَابْ أَجَلْ دَقْ شْيَرْق
 ئَادِيَبْلَابْ اُونَاكْ آذِي تَح
 آيْ : آنْلُقَفْ ، «مِهْبَفْ سُخ
 دَقْ قِيرْطَلْ آنِهِلَلْ وُسَر
 مَعَنْ » : لَاقَفْ سَانْلَا عَمْ جَي
 رُصْبَتْ سُمْلَا مِهْيَف
 لَيَبْسَلْ آنْبَا وَرُوْبَجْمَلْ آو
 دِحْ آوْكَلْمَنْ وُكْلَهِي
 تَشْ رَدَاصَمْ نُورْدَصَيْ و
 لَعْهَلْ آمُهْتَعْبَي
 عَبْرَأَلْ آهَورْ . «مِهْتَآيْن

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Бир куни Расулуллоҳ алайҳиссалом уйқуларида сесканиб тушдилар.
 Кейин у зотдан бу ҳақда сўраган эдик, у зот: **«Ажабо! Умматимдан бир**
гуруҳ қишилар Қурайшдан чиққан бир қиши билан мана шу байтга
беркиниб олаётган эди, очиқ ерга чиққанларида эса уларни ер
ютди», дедилар. «Эй Аллоҳнинг Расули, гоҳида йўлда турли одамлар

жамланиб қолади-ку», дедик. Шунда у зот: «**Ха, уларнинг орасида қасд қилган ҳам, мажбур бўлган ҳам, йўлда қолган ҳам бор. Уларнинг ҳаммаси бирга ҳалок бўлади, аммо турлича қайта тирилади. Аллоҳ уларни ниятлариға қараб, қайта тирилтиради**», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Фитна бўлганда ва унинг сабабидан ҳалокат келганда ҳўлу қуруқ – ҳаммаси баробар ёнар экан. Ўша ҳалокат фитнага қасдан қўшилганни ҳам, мажбур бўлиб ноилож қўшилганни ҳам, йўловчини ҳам олиб кетар экан. Аммо бу «Ҳаммасининг оқибати бир хил бўлар экан-да», дегани эмас. Вақти-соати етиб, Қиёмат қойим бўлганда улар турли ҳолда қайта тириладилар. Бу дунёда иймонли, ибодатли ва солиҳ амалли бўлганлар гўзал ҳолда, қолганлар эса хунук ҳолда қайта тирилади.

Шунинг учун ҳам, мабодо атрофидаги барча одамлар бузилиб кетиб, мўмин banda бир ўзи қолса ҳам, Аллоҳ таолонинг айтганидан қолмаслиги лозим.

«Фитналар ва Қиёмат аломатлари» китобидан